

**BASIN ve HALKLA İLİŞKİLER
MÜŞAVİRLİĞİ**

Gazete Kupürleri

04.06.2025

Arafat'a hazırız

■ Buraya gelirken kalabalıkta kaybolursak, hastalanırsak ve Arafat'a gidemsek diye endişeleniyorduk. **Diyanet İşleri Başkanlığı** bu sorunları çözmüş. Hep "mavi yelekli" görevlilerle karşılaşıyorsunuz. Sizi yönlendiriyorlar. Hastalanıyorsunuz, tedavinizi olabiliyorsunuz. **Diyanet** benim için "güven" oldu. Bu konuda diğer hacı adaylarımızdan nasıl dönüşler alıyorsunuz?

Çok teşekkür ediyorum. **Diyanet** hakikaten "güven" demek. Hacılarımızdan her yıl bu duyguyu almış olmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Suudi Arabistan **Hac** ve **Umre** Bakanlığı'nın **hac** organizasyonlarıyla ilgili ödül veren bir birimi var. **Hac** organizasyonlarını **ziyaret** edip, inceleyip anket yaptırıyorlar. Yetkilisi bize geldi, telefondan anket sonuçlarına bakarak "Maşallah, barekallah! **Diyanet İşleri Başkanlığı**'nın **hac** organizasyonunun hacılar nezdindeki memnuniyet oranı %97" dedi. Sürekli hacılarımızın içindeyim. Kaldıkları otellere gidiyorum, hacılarımızla tavafta, sayde karşılaşıyoruz. Başkanlığımızda, devletimize dua ediyorlar. Tabii bu 40 yılın birikimi. Biz her yıl bir sonraki yılın hacını daha iyi, nitelikli yapmanın gayreti içerisindeyiz. 2025 yılı **hac** organizasyonunun hazırlıklarına geçen sene bu vakitlerde başladık. Haccdan döndükten sonra da Türkiye'de iki günlük bir değerlendirme toplantısı yapıyoruz. Burada 14 müfettişimiz hacıların arasında. Ayniyat, servis, sağlık ve Arafat hizmetlerini didik didik ediyor. Devlet Denetleme Kurulu'ndan iki denetim yetkilisi var. Bu sene yeni bir açılım oldu. Şu anda burada Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan beş müfettiş var. Bütün çalışmalar yerinden kontrol ediyorlar.

CİDDE'DEN GELİRKEN

4 KONTROLDEN GEÇTİK

■ Cidde'de birkaç gün önce "Büyük **Hac Sempozyumu**" oldu. Hacı kolaylaştırmak için öneriler oldu. Siz de katıldınız. Türkiye olarak haccin kolaylaştırılması için ne gibi teklifleriniz oldu?

Bütün dünyadan buraya 2 milyona yakın hacı geliyor. Geçen sene 1 milyon 883 bindi. Bu sene bu sayıyı bulmayacağımı düşünüyorum. Çünkü **hac** vizesi olmadan geliş tamamen yasakladılar. Biz de o gün Cidde'den **Mekke**'ye gelinece kadar dört kez kontrolden geçtik. Türkiye **Diyanet İşleri Başkanlığı** olduğumu söylemeye rağmen kartımı isteyip makinede kontrol etti.

VİZEİ OLMAYAN

MEKKE'YE GİREMEDİ

■ Türkiye'den hac vizesi olmadığında gelen var mıdır?

Mekke'de yok gibi. Cidde'de, Riyad'da, Medine'de olduğu haberleri geliyor bize.

■ İnternette araştırma yaptığınızda "kurasız hacca" getirdiğini iddia eden birçok firma çıkıyor karşımıza. Vatandaşlar da **hac** umuduyla başvuruyor ama **Mekke**'ye gelemiyor. Bu firmalarla ilgili denetim mümkün değil mi?

Turist vizesiyle getiriyorlar vatandaşlarımızı. Kültür ve Turizm Bakanlığı takip ediyor. Firmalara

Hacı adayları bugün Arafat'a çıkmaya başlıyor. **Diyanet İşleri Başkanlığı** da 85 bin hacı adayını birkaç saatte Arafat'a çıkarmak için tüm hazırlıklarını tamamladı. Yeni Şafak'ın sorularını cevaplayan **Diyanet İşleri Başkanı Ali Erbaş**, "Hacılarımız rahat şekilde ibadetlerini yapabilirler, sıcağa maruz kalmamaları diye bütün tedbirleri aldık. Hacılarımıza tavsiyem de şudur. Çadırında mümkün olduğunca duayla, **ibadetle**, namazla, tevbe ve istiğfarla zamanımızı geçirelim. Bu zamanı çok iyi değerlendirelim" dedi.

BAYRAM TATİL GÜNLERİ DEĞİL İBADET GÜNLERİ

● Cuma günü **Kurban Bayramı**. Sizden **Bayram mesajı** alabilir miyiz?

Kurban Bayramı, Müslümanların yaşadığı en önemli günleri içinde barındırıyor. **Müslümanlar** dört gün

boyunca birbirlerini ziyaret etsinler, aileler, akrabalar sıla-i rahim yapsınlar ve **Kurban ibadetlerini** rahat şekilde eda etsinler. **Kurban Bayramı**'nı ya da Ramazan Bayramı'nı tatil günleri olarak değil

ibadet günleri olarak değerlendirmemiz lazım. Bu vesileyle bütün vatandaşlarımızın ve **İslam** aleminin **Kurban Bayramı**'nı tebrik ediyorum. Rabbim hepimize hayırlı uğurlu eylesin.

müeyyide uyguluyor. Biz **Diyanet İşleri Başkanlığı** olarak sadece uyan vazifemizi yapıyoruz. Suudi Arabistan devleti "Kuran'dan çıkmamış, **hac** vizesi almamış **seyahat** vizesiyle Suudi Arabistan'a giren bir kişiye bile **Mekke**'ye sokmayacağız" diyor.

■ Biz de durumun böyle olduğunu gördük.

Basın toplantısı ve kamu spotuyla bunu duyurmuştuk. Yapabileceğimiz bu kadar. Bizim kimsenin **seyahat** özgürlüğünü engelleme gibi yetkimiz yok. Sadece duyuru, bilgilendirme vazifemizi yaptık. Bu nasıl engellenebilir, İçişleri Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın yapabileceği birtakım yaptırımlar olabilir.

HAC TEKLİFİMİZ

KABUL GÖRDÜ

■ Cidde'deki sempozyumdan söz etmiştik, sizin ne gibi önerileriniz oldu?

Biz özellikle haccin kolaylaştırılmasını teklif ettik. Geçen yıl da bir tebliğ sunmuştum. Bir meseleye Hanefi mezhebinden çözüm bulamazsak Şafii mezhebinden çözüm bularak

açılım sağlayalım. **Din İşleri Yüksek Kurulu**'muzun Hanbeli ya da Maliki mezhebinin bereketinden istifade ederek hacılarımızın **ibadetlerini** daha rahat, daha kolay yapabilmeleri için fetvaları var. Bu fetvaları biz uyguluyoruz. **Mekke**'de bulunan bütün hacıların dört mezhebin görüşlerinden faydalanmasını teklif ettik. Bu teklif kabul de gördü. Yıllarca bir mezhebin görüşlerine bağlı kalmak adına büyük sıkıntılar yaşayan hacılar var.

■ Ne gibi sıkıntılar mesela...

Diyecek ki işte Mina'da kalma konusu. Bizim hacılarımız Mina'da kalmıyor. Geçmişte kalyonlardı. Ama biz farklı mezheplerin "Kalınmasa da olabilir" görüşünü uygulayarak sıkıntılar aşmış olduk. "**Kurban keserken** kesimhanede **kurbanlarını** başında bulunmak şarttır" diyen görüşler var. Biz de "Şart değildir diyen görüşler de var. Bunu uygulayalım" diyoruz. Her hacımın ya da kafilden bir temsilcinin kesimhaneye gönderilmesi büyük kalabalığa sebep olur. Sadece Türkiye'den 400'e yakın **kafile** var. Endonezya'daki hacı sayısı üç

katımız kadar. Pakistan'ın öyle... Farklı mezheplerin görüşlerinden istifade ederek hacı kolaylaştırmanın bütün hacılarımız için faydalı yol olduğunu biz teklif ettik. Bu da katılımcılar arasında memnuniyet oluşturdu.

SAAT 10.00-16.00 ARASI DİŞARI ÇIKMAK YASAK

■ 85 bin hacı adayımız var. Yaşlı olan var, hasta olan var. Hepimizde ya Arafat'a gidemsek ya o gün orada olamazsak endişesi var. Hasta hacı adayları için Arafat'ta düzenleme var mı?

Sahra hastanemiz var. Burada yatan ve Arafat'a çıkamayacak durumdaki hastalarımızı ambulanslarla Arafat'a çıkaracağız. Hastanede yatarak vakfeye katılımlı oluyorlar. Başlarında doktorlarımız, hemşirelerimiz olacak. Bu sene saat 10.00 ile 16.00 arasında dışarı çıkmak yasak. Çünkü çok sıcak, 50 derece olacağı söyleniyor. Dün **kafile** başkanlarımızla çevrimiçi toplantı yaptık. Toplantıya Suudi Arabistan **Hac** ve **Umre** Bakan Vekili de katıldı. "Öldürücü güneş çarpmaları olabilir" dedi.

■ Arafat hazırlıkları nasıl gidiyor ve sizin hacı adaylarımıza tavsiyeleriniz neler olacak?

Biz Arafat'a hazır durumdayız. Yarn (bugün) öğleden sonra çıkışlar başlayacak. Birkaç saat içerisinde 85 bin hacımızı Arafat'a çıkaracağız inşallah. Orada klimalı çadırlarımız var. Oturduğunuz zaman koltuk, açtığınız zaman yatak olan çekyatlarımız var. Hacılarımız rahat şekilde **ibadetlerini** yapabilirler, sıcağa maruz kalmamaları diye bütün tedbirleri aldık. Hacılarımızın sabah, öğle ve akşam gıda paketlerini de hazırladık. Hacılarımızı tavsiyem şudur. Çadırlarda mümkün olduğunca duayla, **ibadetle**, namazla, niyazla, tevbe ve istiğfarla zamanımızı geçirelim. Bu zamanı çok iyi değerlendirelim. Nafile namazlar kılalım, kaza namazları kılalım, zikir çekelim, Kur'an okuyalım.

KARA YOLUYLA HAC

İÇİNDE BİR UKDE

■ İleride kara yoluyla hac imkanı olur mu?

Keşke olsa yani. Benim içimde de bir ukde. 1990 yılında **kafile** başkanı olarak gelecektim. Bütün hazırlıklarımızı yaptık. Ankara'ya gittik, eğitimlerimizi aldık. Valizlerimizi, kıyafetlerimizi aldık. 200 küsur hacım vardı. Süleymaniye **Camii**'nde topladım. Hepsine ev telefon numaraları verdim. 2-3 gün sonra "Karan **hac** iptal edildi" diye bir haber geldi. Türkiye'den 90 bin kişi o sene **hacca** gelemeydi. Zannediyorum 25-30 bin kişi hava yoluyla o zaman geldi. Ben 1988'de gelmiştim **hacca**. O zaman Türkiye'den **hacca** gelen 130 bin kişiydi.

■ O zamanlar kota yoktu...

Yoktu. Müracaat eden herkes geliyordu.

■ Kotanın tekrar artırılması gibi bir durum var mı?

Genişleme çalışmaları arttıkça kota ileriki dönemlerde biraz artırılabilir.

■ Binde 1 yerine 1,5'a çıkışa Türkiye'de rahatlamaya yol açabilir...

1,5 deseler bizim kotamız 120-125 bine çıkar.

HACI ADAYLARI ARAFAT'A ÇIKIYOR

Hacı adayları, haccın en önemli rüknü olan Arafat'a çıkışı bugün yapacak. Hacı adayları bugün 16.30'dan sonra **Mekke**'nin yaklaşık 25 kilometre doğusunda bulunan Arafat'a intikal etmeye başlayacak

Hacı adayları, haccın en önemli rüknü olan Arafat'ta bugün intikal edecek. Kafileler halinde perşembe sabah namazı vakitinden önce bitirilecek olan intikaller için hazırlıklar tamamlandı. Hacı adayları bugün 16.30'dan sonra **Mekke**'nin yaklaşık 25 kilometre doğusunda bulunan Arafat'a intikal etmeye başlayacak.

Perşembe sabah namazı vaktinden önce bitecek olan intikaller için hacı adayları konakladıkları otellerden alınıp otobüslerle Arafat'ta hazırlanan çadırlara götürülecek. İntikallerde sorun yaşanmaması için otobüslerin birkaç tur yapması planlanıyor. Arafat'ta konaklamalar için de çalışmalar tamamlandı. Hacı adaylarının yüksek sıcaklık nedeniyle sağlık problemleri yaşamamaları için sanayi tipi klimalarla soğutulan yüksek çadırlar kuruldu.

ÇEVRE HASSASİYETİNE DİKKAT ÇEKİLDİ

Yemek ve su ihtiyaçlarının karşılanması için de çalışma yapıldı. Mübarek topraklara gelen hacı adayları, **kafile** başkanları tarafından yeme, içme, israf ve çevre temizliğine ilişkin bilgilendirildi. Bu doğrultuda çevre hassasiyeti dikkate alınarak, çadırların bulunduğu alanlara çöp kutuları yerleştirildi.

Hacı adayları için Arafat bölgesine sahra hastanesi kuruldu. Uzun yıllardır **Mekke** ve Medine'de bulunan **Diyanet İşleri Başkanlığı** hastanelerinde

Barış SAVAŞ-MEKKE

hacı adaylarına verilen sağlık hizmeti, Arafat'ta da sürdürülecek.

Arafat'ta geceyi dua ve **ibadetle** geçirecek olan hacı adayları için irşat ekiplerince program düzenlenecek. **Kuran-ı Kerim** tilaveti ve ilahilerin de yer alacağı program, merkezi ses sistemiyle çadırlara ulaştırılacak.

VAKFE DUASI YAPACAK

Arife günü öğle ve ikindi namazlarını cem ederek kılacak hacı adayları, **Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali Erbaş**'ın yapacağı duayla

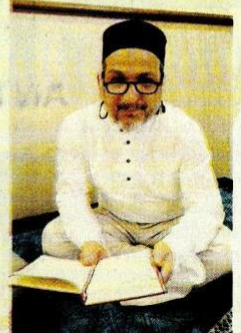
vakfeye duracak. Arafat vakfesinin ve duasının ardından Müzdelife bölgesine intikal edecek hacı adayları, burada şeytan taşlamak için 49 taş toplayacak. Akşam ve yatsı namazlarını cem ederek kılacak adaylar, Müzdelife vakfesinin ardından kafileler halinde Mina'ya yürüyecek. Mina'ya ulaşıldığında sadece "Büyük Şeytan" denilen Akabe Cemresi'ne 7 taş atılacak. Hacılar **kurbanla**, vekâlet yoluyla **hac** organizasyonu tarafından kesilecek. Tıraş olup ihramdan çıkan hacılar, **Kâbe**'de **ziyaret** tavafindan sonra haccın sayını yapacak. Bayramın 2'nci ve 3'üncü günü öğle vaktinden sonra sırayla

Küçük, Orta ve Büyük Cemre'lere 7'er taş daha atılacak. Hacılar, **Mekke**'den ayrılmadan önce son tavaf olan vefa tavafı yapacak. Hacıların yurda dönüşleri ise 11 Haziran'dan itibaren başlayacak ve 7 Temmuz'a kadar sürecek.

Hacda **Kuran** okumayı öğreniyorlar

Kurban Bayramı'na sayılı günler kala hacı adaylarının son kafileleri de mübarek beldelere ulaştı. Böylece 1 milyon 800 bin hacı adayı **kutsal** topraklara giriş yaptı. **Kuran-ı Kerim** okumayı bilmeyen hacı adayları ise konakladıkları otellerin mescidinde **Kuran** okumayı öğreniyor. **Diyanet İşleri Başkanlığı** irşat görevlilerinden eğitim alan hacı adaylarının **Kuran** öğrenme çabaları SABAH'ın objektifine yansdı.

Diyanet, bugün başlayan intikaller için hacı adaylarını kaldıkları otellerden otobüslerle Arafat'ta hazırlıkları tamamlanan çadırlara yerleştiriyor. Hacı adaylarının intikallerinde problem yaşanmaması için otobüsler birden fazla sefer yaptı.

Hacı adayları Arafat yolcusu

Arefe günü öğle ve ikindi namazlarını cemederek kılacak hacı adayları, Diyanet İşleri Başkanı Ali Erbaş'ın yapacağı duayla vakfeye duracak.

ABDULHAKİM
ARVAS
MEKKE

Hac farızasını yerine getirmek için **kutsal** topraklarda bulunan hacı adaylarının, hac en önemli rükünü olan Arafat yolculuğu başladı. Dünyanın dört bir yanından **Mekke-i mükerrer**meye gelen resmi kayıtlı 1,5 milyon hacı aday

Kâbe-i muazzamada yaptıkları tavaf ve **ibadetleri** ardından Teraviye günü olan bugün Arafat'a çıkmanın heyecanını yaşıyor. **Mekke**'nin yaklaşık 25 kilometre doğusunda bulunan Arafat'la ilgili en önemli çalışmalarından biri ulaşım. Bu konuda ciddi hazırlık yapan **Diyanet İşleri Başkanlığı** ekipleri, ek seferlerle hacı adaylarını sıkıntısız bir şekilde Arafat'a taşıdı. Hacı adaylarının Arafat'ta gündüz 50 dereceyi bulması beklenen sıcaklıklar sebebiyle sağlık problemleri yaşamamaları için sanayi tipi klimalarla soğutulan yüksek çadırlar kuruldu. Ayrıca hacı adaylarını güneşten korumak için şemsiye dağıtıldı. Öte yandan, uzun yıllar **Mekke** ve Medine'de bulunan **Diyanet İşleri Başkanlığı** hastanelerinde hacı adaylarına verilen sağlık hizmeti Arafat'ta da sürdürülecek. Bu amaçla Arafat bölgesine sahra hastanesi kuruldu. Arafat'ta geceyi dua ve **ibadette** geçirecek olan hacı adayları için irşat ekiplerince irşat **programı** düzenlenecek. Kur'an-ı kerim tilaveti ve ilahilerin de yer alacağı program, merkezi ses sistemiyle çadırlara ulaştırılacak. Arefe günü öğle ve ikindi namazlarını cemederek kılacak hacı adayları, **Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali Erbaş**'ın yapacağı duayla vakfeye duracak. Başkan Erbaş'ın yapacağı vakfe duası, Türkiye'den de canlı yayını izlenebilecek.

Adayları mübarek vazifeler bekliyor

Otobüslerle Arafat'taki çadırlara nakilleri yapılan hacı adaylarımız, 5 Haziran Perşembe (9 Zilhicce) sabahı da hastaların Arafat'a nakli ile birlikte vakfe gerçekleştirecek. 5 Haziran Perşembe akşam güneşin batmasından sonra yine otobüsler ile Arafat Ovası'ndan 11 kilometre aşağıdaki Müzdelife bölgesine geçecek olan hacılar, akşam ve yatsı namazını Müzdelife'de cemederek kılacak. Taşları toplayıp Müzdelife vakfesini yaparak, gece yarısından sonra yürümeye başlayan hacılar, Mina'daki şeytan taşlama alanı Cemerat'a geçecekler. Cemerat'ta ilk gün büyük şeytana 7 taş atılacak. Hacılar, şükür **kurbanının** kesilmesinden sonra, tıraş olup ihramdan çıkacaklar. Bayramın ikinci ve üçüncü günü öğle vakfiden sonra sırayla Küçük, Orta ve Büyük Cemre'lere yediser taş daha atılacak. Hacılar, **Mekke**'den ayrılmadan önce son tavaf olan veda tavafını yapacak. **Ziyaret** tavafı ve sayden sonra hacın menasiklerini tamamlayacak. Hacıların bir kısmı Medine'ye geçerken bir kısmı da Cidde'den yurda dönüş yapacak. Kafilelerin dönüşü 7 Temmuz'a kadar sürecek.

Hacı adayları, Arafat'a nakledilecekleri son ana kadar Har-em-i Şerif'te ihramlarıyla tavaf ve say yaptı, namaz kılıp dua etti.

Teşrik tekbirlerini unutmayın

Arefe günü sabah namazında başlayıp, bayramın dördüncü günü ikindi namazı ile birlikte her namazdan sonra getirilen teşrik tekbirlerini unutmayın.

Hac farızasını yerine getirmek için **kutsal** topraklarda bulunan hacı adaylarının Arafat yolculuğu bugün başladı.

Hac farızasını yerine getirmek için **kutsal** topraklarda bulunan hacı adaylarının Arafat yolculuğu bugün başladı.

Türk hacı adaylarını Arafat'a ulaştıracak **Diyanet İşleri Başkanlığı**, hacı adaylarının haccın rükünlerini (asli unsur) yerine getirmeleri için hazırlıklarını tamamladı.

Hacı adaylarının **ibadetlerini** ve günlük yaşamlarının gerekleri için azami özen gösteren **Diyanet İşleri Başkanlığına** bağlı, **Mekke**'de hizmet veren ulaşımdan sağlığa, konaklamadan irşada kadar bütün ekipler, Arafat'ta da hizmetlerini sürdürecek.

Mekke'nin yaklaşık 25 kilometre doğusunda bulunan Arafat'a bugün başlayacak intikaller için hacı adayları konakladıkları otellerden alınıp otobüslerle Arafat'ta hazırlanan çadırlara götürülecek. Hacı adaylarının intikallerinde sorun yaşanmaması için otobüslerin birkaç tur yapması planlanıyor.

Hacı adaylarının Arafat heyecanı başladı

Vakfe duasını Erbaş yapacak

Arife günü öğle ve ikindi namazlarını cem ederek kılacak hacı adayları, **Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali Erbaş**'ın yapacağı duayla vakfeye duracak. Başkan Erbaş'ın yapacağı vakfe duası, Türkiye'den de canlı yayımla izlenebilecek. Arafat vakfesinin ve duasının ardından Müzdelife bölgesine intikal edecek hacı adayları, burada şeytan taşlamak için 49 taş toplayacak.

Akşam ve yatsı namazlarını cem ederek kılacak adaylar, Müzdelife vakfesinin ardından kafileler halinde Mina'ya yürüyecek. Mina'ya ulaşıldığında sadece "Büyük Şeytan" denilen Akabe Cemresi'ne 7 taş atılacak.

Hacıların **kurbanları**, vekalet yoluyla **hac** organizasyonu tarafından kesilecek. Traş olup ihramdan çıkan hacılar, **Kabe**'de **Ziyaret Tavafi**'nden sonra Haccın Sa'yini yapacak.

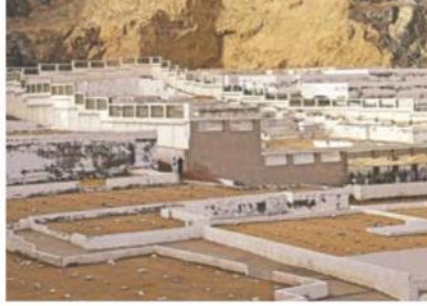
KLİMALI YÜKSEK ÇADIRLAR

Hacı adaylarının Arafat'ta konaklamaları için de çalışmalar tamamlandı. Hacı adaylarının yüksek sıcaklık nedeniyle sağlık problemleri yaşamamaları için sanayi tipi klimalarla soğutulan yüksek çadırlar kuruldu. Yemek ve su ihtiyaçlarının karşılanması için de çalışma yapıldı. Mübarek topraklara gelen hacı adaylarına, irşat ekipleri **kafile** başkanları tarafından irşat programlarında yeme, içme, israf ve çevre temizliğine ilişkin bilgilendirme doğrultusunda çevre hassasiyeti dikkate alındı.

SAHRA HASTANESİ KURULDU

Hacı adayları için Arafat bölgesine sahra hastanesi kuruldu. Uzun yıllardır **Mekke** ve Medine'de bulunan **Diyanet İşleri Başkanlığı** hastanelerinde hacı adayları ve hacılara verilen sağlık hizmeti, Arafat'ta da sürdürülecek.

Arafat'ta geceyi dua ve **ibadetle** geçirecek olan hacı adayları için irşat ekiplerince irşat **programı** düzenlenecek.

Hacı adayları **kutsal** mekanları **ziyaret** ediyor

Hac farızasını yerine getirmek için dünyanın çeşitli ülkelerinden gelen hacı adayları, günlerini **ibadetin** yanında **kutsal** alanları da **ziyaret** ederek geçiriyor.

Aralarında Türklerin de bulunduğu hacı adayları, kabileler halinde **Mekke**'de özellikle Arafat, Hira Mağarası, Sevr Mağarası, Cennet-ül Mualla ve Cin Mescidi'ni **ziyaret** ediyor.

Mekke'nin en eski mezarlığı ve

Kabe'den sonra en çok **ziyaret** edilen yerler arasında Cennet-ül Mualla Mezarlığı yer alıyor. Buraya gelen hacı adayları, hem dua edip hem de bölgeyi geziyor. Cennet-ül Mualla'da Hazreti Muhammed'in eşi Hatice'nin, oğulları Abdullah ve Kasım'ın, dedesi Abdulmuttalib ve amcası Ebu Talip ile sahabeden birçok kişinin mezarı bulunuyor. Bundan dolayı **Müslümanlar**, burayı **ziyaret** etmeden **Mekke**'den

ayrılmıyor. Öte yandan **Mekke**'de yaşamını yitiren birçok hacı ve hacı adayının da mezarı Cennet-ül Mualla'da yer alıyor.

CİN MESCİDİ

Cin Mescidi'ni de **ziyaret** eden hacı adayları 2 rekat nafile namaz kılıp dua ediyor. Hazreti Muhammed'in Kur'an-ı Kerim okuduğu ve cinlerin de dinlemeye geldiği yere daha sonra mescit yapıldığına inanılıyor.

HACI ADAYLARININ ARAFAT YOLCULUĞU YARIN BAŞLIYOR

Hac farızasını yerine getirmek için **kutsal** topraklarda bulunan hacı adaylarının Arafat yolculuğu yarın başlıyor.

Türk hacı adaylarını Arafat'a ulaştıracak **Diyanet İşleri Başkanlığı**, hacı adaylarının hacın rükünlerini (asli unsur) yerine getirmeleri için hazırlıklarını tamamladı.

Hacı adaylarının **ibadetlerini** ve günlük yaşamlarının gerekleri için azami özen gösteren **Diyanet İşleri Başkanlığına** bağlı, **Mekke**'de hizmet veren ulaşımın sağlığı, konaklamadan ırşada kadar bütün ekipler, Arafat'ta da hizmetlerini sürdürecektir.

Mekke'nin yaklaşık 25 kilometre doğusunda bulunan Arafat'a yarın başlayacak intikaller için hacı adayları konakladıkları otellerden alınıp otobüslerle Arafat'ta hazırlanan çadırlara götürülecek. Hacı adaylarının intikallerinde sorun yaşanmaması için otobüslerin birkaç tur yapması planlanıyor.

KLİMALI YÜKSEK ÇADIRLAR

Hacı adaylarının Arafat'ta konaklamaları için de çalışmalar tamamlandı.

Hacı adaylarının yüksek sıcaklık nedeniyle sağlık problemleri yaşamamaları için sanayi tipi klimalarla soğutulan yüksek çadırlar kuruldu.

Mübarek topraklara gelen hacı adaylarına, ırşat ekipleri **kafile** başkanları tarafından ırşat programlarında yeme, içme, israf ve çevre temizliğine ilişkin bilgilendirme doğrultusunda çevre hassasiyeti dikkate alınarak, çadırların bulunduğu alanlara çöp kutuları yerleştirildi.

SAHRA HASTANESİ KURULDU

Hacı adayları için Arafat bölgesine sahra hastanesi kuruldu. Uzun yıllardır **Mekke** ve Medine'de bulunan **Diyanet İşleri Başkanlığı** hastanelerinde hacı adayları ve hacılara verilen sağlık hizmeti, Arafat'ta da sürdürülecek.

Arafat'ta geceyi dua ve **ibadetle** geçirecek olan hacı adayları için ırşat ekiplerince ırşat **programı** düzenlenecek.

Kur'an-ı Kerim tilaveti ve ilahilerin

de yer alacağı program, merkezi ses sistemiyle çadırlara ulaştırılacak.

DIYANET İŞLERİ BAŞKANI PROF. DR. ERBAŞ, VAKFE DUASINI YAPACAK

Arife günü öğle ve ikindi namazlarını cem ederek kılacak hacı adayları, **Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali Erbaş**'ın yapacağı duayla vakfeye durracak. Başkan Erbaş'ın yapacağı vakfe

duası, Türkiye'den de canlı yayımla izlenebilecek. Arafat vakfesinin ve duasının ardından Müzdelife bölgesine intikal edecek hacı adayları, burada şeytan taşlamak için 49 taş toplayacak. Akşam ve yatsı namazlarını cem ederek kılacak adaylar, Müzdelife vakfesinin ardından kafileler halinde Mina'ya yürüyecek.

Mina'ya ulaşıldığında sadece "Büyük Şeytan" denilen Akabe Cemre-

si'ne 7 taş atılacak.

Hacıların **kurbanları**, vekalet yoluyla **hac** organizasyonu tarafından kesilecek. Traş olup ihramdan çıkan hacılar, **Kabe**'de **Ziyaret** Tavafı'ndan sonra Haccın Sa'yini yapacak. Bayramın 2. ve 3. günü öğle vaktinden sonra sırayla Küçük, Orta ve Büyük Cemre'lere 7'er taş daha atılacak. Hacılar, **Mekke**'den ayrılmadan önce son tavaf olan Vefa Tavafı yapacak.

Arafat öncesi hacı adaylarına sağlık tavsiyeleri

DİYANET Mekke Hastanesi Başhekimi Rıdvan Yalçın, hacı adaylarının kutsal yolculuklarını sağlıklı bir şekilde tamamlamaları için ekipman ve beden sağlığına dikkat etmeleri gerektiğini söyledi. Yalçın, gazetecilere, Arafat öncesi hacı adaylarının mutlaka yürüyüş yapacakları terliği denemeleri ve ayaklarına uygun terlikleri giymeleri tavsiyesinde bulunarak, beslenme ve dinlenmenin bu süreçte vazgeçilmez olduğunu belirtti. Hacı adaylarının en çok dinlenme ve beslenmelerine dikkat etmeleri gerektiğini vurgulayan Yalçın, "Özellikle uykunuzu alın, ertesi gün dinç olmanız lazım. Günlük ilaçlarınızı da mutlaka yanınızda getirin, bu ilaçlarınızı da kullanın." dedi. Yalçın, arife günü aşırı sıcak bir hava beklendiğini anlata-

Başhekimi
Rıdvan Yalçın

rak, şöyle konuştu: "Arife günü Arafat'ta bizi 50 derece veya üstünde bir sıcaklık bekliyor. Onun için mutlaka özellikle saat 10.00 ile 16.00 arasında çadırda kalınmalı. Bu süreçte ibadet edilip dinlenilebilir. Yeterli düzeyde sıvı almak gerekiyor. Çadırın dışına çıkmak gerekiyorsa mutlaka şemsiye kullanılmalı. Cebel-i Rahme çıkma veya yürüme, tırmanma gibi şeyler de sıcaklığın altında yapılmamalı. Aynı şekilde sıvının yanında tuz da almak lazım." Rıdvan Yalçın, şeytan taşlama sırasında yaşanabilecek yoğunluğa dikkati çekerek, kalabalık ortamlarda maske takılması gerektiği uyarısında bulundu.

Hac ibadetinin en önemli duraklarından biri olan Arafat vakfesine durmak için hacı adayının Arafat yoluğu bu akşam başlayacak.

Arafat'ta vakfe heyecanı

MEKKE'NİN 25 kilometre güney doğusunda yer alan ve Harem sınırları dışındaki Arafat'a çıkacak mü'minler, yarın (5 Haziran 2025, Perşembe) öğle ile ikindi namazlarını öğle vaktinde kılarak cem (cem-i takdim) edecek. Namazlarını Peygamber Efendimizin veda hutbesini okuduğu Nemira Mes-cidi'nde eda edecek olan hacı adayları, öğle ile güneş batımına kadar olan süreyi **ibadet** ederek, Kur'ân-ı Kerim okuyarak geçirmeye çalışacak.

Hacı adaylarını Arafat'a ulaştıracak olan yollar-da temel gıda malzemeleri, içme suyu, sağlık merkezleri ve diğer ihtiyaç duyulan konularda yardım için görevliler hazır bekliyor olacak. 5 Haziran günü gün batımı ile Arafat vakfesini tamamlayacak milyonlarca **Müslüman**, şeytan taşlamada kullanacakları taşları toplamak ve akşam ile yatsı namazlarını yatsı vaktinde cem (cem-i tehir) etmek için Müzdelife bölgesine intikal edecek.

Köy **imamı** Ahmet Baki İncebacak: “İMAMLIK AYNI ZAMANDA BİR GÖNÜLLÜLÜK İŞİDİR”

KARABÜK - İmam Hatip lisesi mezunu 21 yaşındaki İncebacak, 5 ay önce ilk görev yeri olan Safranbolu ilçesine bağlı Çatak

köyüne imam olarak atandı.

Hafız da olan ve Karabük Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde eğitimine devam eden İncebacak, görev yaptığı caminin çehresini güzelleştirmek için kolları sıvadı.

Eline süpürge ve bez alarak caminin iç ve dış bölümlerini temizleyen, tadilat ve bakım işlerini yapan, bahçesine çiçek eken İncebacak, ayrıca ihtiyaç durumunda cemaatin yardımına da koşuyor.

Genç imam, çalışmalarını örnek olması için sosyal medya hesabından paylaşıyor.

“İMAM, DİN GÖREVLİSİ DEĞİL DİN GÖNÜLLÜSÜDÜR”

Ahmet Baki İncebacak, bilinçli sosyal medya kullanıcısı olduğunu belirterek, daha önce de motosikletle ilgili paylaşımlar yaptığını söyledi.

İmam olarak atandıktan sonra bu alana yönelik paylaşımlar yapmaya başladığını anlatan İncebacak, “Hem imam olmak isteyen kardeşlerimizi bu mesleğe, bu göreve özendirmek hem de **camilerimizin**

daha güzel olabileceğini insanlara göstermek, farklı farklı insanlara ulaşmak için böyle paylaşımlar yapıyorum.” ifadesini kullandı.

İncebacak, “Temizlik imandan gelir” sözüne atıfta bulunarak, şöyle devam etti:

“Zaten **camilerin** temizliğini ve bakımını yapmak görevimiz. Benim ekstra yaptığım bir şey değil. Video çeken birisiyim. **İmamla** olarak biz zaten temizliğimizi yapıyoruz. Cemaat de halk da temizliğini yapsın. İmam

olmak isteyen kardeşlerimiz de bu temizliğimizi görsün, özensin ve bu göreve adanabilsinler diye böyle bir çalışma yapmak istedim. İmam, **din görevlisi** değil, din gönüllüsüdür. Bu sadece görev olarak yapılabilecek bir şey değil, aynı zamanda gönüllülük esaslı bir görevdir.”

Sosyal medya hesabı üzerinden yaptığı paylaşımların ilgi gördüğünü dile getiren İncebacak, “Buradan da imam olmak, hayatını imamlığa adanmak isteyen tüm kardeşlerimizi bu göreve davet etmek isterim.” dedi. (AA)